

Inhoud

Hoofdstuk 1 Bestuursverslag	3
Voorwoord	4
Verslag Raad van Toezicht	6
Paragraaf 1: Resultaten HSD Office	8
1.1 Kennis vergroten	9
1.2 Innovaties realiseren & regelen financiering en kapitaal	12
1.3 Markt betreden	16
1.4 Talent aantrekken	19
1.5 Bedrijfsvoering HSD	21
Paragraaf 2 : Vooruitblik 2021	23
Hoofdstuk 2 Jaarrekening	26
Balans per 31 december 2020	
Staat van baten en lasten over 2020	
Toelichting behorende tot de jaarrekening 2020	
Toelichting op de balans per 31 december 2020	
Toelichting bij de staat van baten en lasten over 2020	
Overige gegevens	44
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	
Bijlagen	50
1. Tabel input-output-outcome resultaten	
2. Bedrijfseconomische analyse (Activity Based Costing)	
3. Rendement investering gemeente Den Haag	

The background of the page is a solid blue color with a faint, light blue pattern of circuit board traces and nodes scattered across it. The traces are thin lines that connect various circular nodes, resembling a complex network or a printed circuit board layout.

Hoofdstuk 1

Bestuursverslag

Voorwoord

De kracht van HSD is samenwerking. Door kennis te delen en samen te werken van denken naar doen, ontstaan innovatieve veiligheidsoplossingen en internationale handelsmogelijkheden. Dit zorgt voor economische groei. Ook in 2020 stond samenwerken voor HSD centraal hoewel het door Corona wel een andere wending kreeg.

De maatschappelijke, gezondheids- en economische gevolgen van Corona zijn groot en worden door de organisaties in ons ecosysteem gevoeld. Voor HSD Office betekende het, zoals voor vele anderen, een omslag in het werken. Van kantoor naar thuis, van fysiek naar digitaal. Dat leverde ook kansen op. Het was ineens veel eenvoudiger deel te nemen aan (digitale) internationale handelsmissies. Er werden nieuwe digitale middelen ontwikkeld, zoals een virtueel kennisplatform en een website voor zij-instromers in cybersecurity. Ook pakten we nieuwe activiteiten op, zoals het schrijven van scenario's met handelingsperspectief voor de zorgsector.

Het was een bijzonder jaar. De resultaatafspraken uit het jaarplan 2020 zijn voor een groot deel gerealiseerd. Zo hebben we onder andere met 130 organisaties gewerkt aan 12 innovatieprogramma's met bijna 2 miljoen euro aan uitgelokte investeringen. Ook hebben we via SecurityTalent meer dan duizend vacatures en stageplekken ontsloten waarmee we 37.420 bezoekers hebben getrokken. Sommige doelstellingen konden door Corona niet worden gehaald. Zo ging de internationale cybersecurity summerschool helaas niet door, bleven acquisitiecijfers licht achter en moesten fysieke netwerkbijeenkomsten, internationale missies en softlandingen worden geschrapt. In dit jaarverslag verantwoorden we wat we (anders) hebben gedaan, hoe dit heeft bijgedragen aan outcome-waarden en hoe we ons geld hebben uitgegeven. Operationeel en financieel zijn we in control. HSD heeft in 2020 een positief resultaat van € 89k gerealiseerd, waarvan € 75k gevormd wordt in bestemmingsreserves voor innovatie programmering, talent en ICT. Hierna blijft voor 2020 een klein positief saldo van €14k over voor de algemene reserve.

2020 Was ook het jaar waarin we vooruitkeken en een **meerjarenstrategie** voor de komende vijf jaar maakten, samen met onze partners en stakeholders. Want ondertussen draait de wereld toch ook gewoon door. Digitalisering is door Corona verder versneld en daarmee ook de aandacht voor digitale veiligheid, 'slimme,

veilige en weerbare maatschappij' en de toepassing van nieuwe technologieën zoals AI. De doelen in de meerjarenstrategie zijn dan ook gericht op het bieden van oplossingen voor veiligheidsvraagstukken in deze digitaliserende wereld. Dat doen we door kennisdelen, het gezamenlijk aanjagen van innovaties en het creëren van de juiste randvoorwaarden met toegang tot financiering & kapitaal, talent en (internationale)markt. Met als spin-off het versterken van de economie, het creëren van werkgelegenheid en een digitaal weerbaarder Nederland.

Vooruitkijkend naar 2021, verwachten we een jaar waarin organisaties noodgedwongen prioriteiten zullen gaan stellen door bezuinigingen. Juist in deze tijd is het ecosysteem van HSD van grote waarde. Het zorgt ervoor dat eindgebruikers, partners, overheden en kennisinstellingen elkaar blijven vinden, blijven ontwikkelen en innoveren voor veiligheid en groei.

In het **jaarplan 2021** staan onze concrete doelen en activiteiten. Om toekomstige uitdagingen het hoofd te bieden en aan de top mee te blijven doen, is een succesvol ecosysteem noodzaak. Een systeem dat banen creëert door onderlinge samenwerking en daarnaast investeerders, kennisevents, bedrijven en talent aantrekt. Dit ecosysteem is HSD. Een nationaal veiligheidscluster, met een sterke verankering in Zuid-Holland en een fysieke plek, de HSD Campus, in Den Haag.

Joris den Bruinen

Algemeen directeur/bestuurder

Verslag Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht (RvT) houdt het formele toezicht op het beleid van de bestuurder en op de algemene gang van zaken binnen de Stichting HSD en de uitvoeringsorganisatie HSD Office. De RvT staat de bestuurder met advies ter zijde. De RvT is de werkgever van de Algemeen Directeur/Bestuurder.

De RvT wordt gevormd door Wim Kuijken (voorzitter), Marjolein Jansen en Jaap Wielaart en heeft in 2020 vier keer formeel vergaderd in voltallige aanwezigheid. Daarnaast zijn twee informele corona bijpraat sessies gehouden. Marjolein Jansen is daarnaast aanwezig geweest bij de HSD Raad van Advies (RvA) vergaderingen. Deze HSD RvA heeft zichzelf geëvalueerd en besproken hoe haar rol voor de HSD als strategisch adviesorgaan in te vullen. De conclusies daarvan en vervolg stappen worden in 2021 opgepakt. Ook was er vertegenwoordiging van de RvT bij de HSD jaarvergadering en bij individuele afspraken met enkele bestuurders van de provincie en een ministerie.

Jaap Wielaart bezet de Auditcommissie. Naar aanleiding van het verslag auditcommissie 2019 is een 10 punten verbeterplan opgesteld en al deze punten zijn in 2020 volledig geïmplementeerd door de directeur/bestuurder en controller. Het door accountantskantoor Mazars opgestelde concept verslag over de Jaarrekening 2020 is door de Auditcommissie in een apart overleg, samen met de bestuurder en controller, besproken. Vervolgens heeft de definitieve goedkeuring in de voltallige RvT plaatsgevonden.

Het jaarverslag en de jaarrekening 2020 zijn goedgekeurd door de RvT. Evenals het jaarplan inclusief begroting 2021 en de HSD strategie 2021-2025. Een vast agendapunt in de vergaderingen is de bespreking van de bestuursbrief. Daarin informeert de bestuurder de RvT over actuele plannen, bedrijfsvoering en ontwikkelingen. Overige onderwerpen die aan de orde zijn geweest: Interne AVG en security beleid, twee keer de HSD strategie 2021-2025 en het HSD programma OT security.

De RvT toetst de doelmatigheid van uitgaven door het beoordelen van de kwartaalrapportages. Hierin staat de voortgang van de programma's en de 'toegang tot' proposities. De bestuurder deelt de overwegingen, risico's en alternatieven van voorstellen of besluiten met de RvT, indien dit zich voordoet. Door deze werkwijze is de raad goed in staat met de bestuurder in gesprek te gaan over de verbinding tussen doelstellingen, middelen en resultaten.

De RvT heeft vastgesteld dat de bezoldiging van de bestuurder rechtmatig is en voldoet aan de WNT normering. Voor 2021 heeft de bestuurder een o-lijn voorgesteld voor salarisverhoging in het kader van Corona en daarmee samenhangende financiële risicobeoordeling. Dit is door het MT vastgesteld voor de gehele HSD Office. De RvT heeft in lijn hiermee een 0-lijn voor de bestuurder aangehouden en bovendien daarop besloten om haar eigen RvT vergoeding naar beneden bij te stellen.

De RvT vindt dat de organisatie snel heeft geschakeld naar de nieuwe realiteit van thuis en digitaal (net)werken. Ondanks Corona heeft het bevlogen HSD Office team mooie resultaten weten te boeken en extra werkzaamheden opgepakt, waarmee ze samen met de HSD partners serieuze economische outcome-waarde creëert en bijdraagt aan een (digitaal) veiligere maatschappij.

Paragraaf 1

Resultaten HSD Office

De resultaatafspraken uit het jaarplan 2020 zijn voor een groot deel gerealiseerd. Sommige doelstellingen konden door Corona geen doorgang vinden, waardoor nieuwe activiteiten zijn opgepakt.

Operationeel en financieel zijn we in control en sluiten we het jaar 2020 af met een klein positief saldo. In dit jaarverslag verantwoorden we wat we hebben gedaan, hoe dit heeft bijgedragen aan outcome-waarden en hoe we ons geld hebben uitgegeven. Het toont de ambities uit het jaarplan en de geleverde resultaten.

1.1 Kennis vergroten

HSD heeft vijf kerndoelstellingen. De eerste is om kennis te vergroten over veiligheid in een digitaliserende wereld. Onze activiteiten zijn gericht op inhoudelijk kennisdelen, zorgen dat organisaties op de hoogte zijn van wat er inhoudelijk speelt bij overheden, kennisinstellingen en bedrijven op de thema's cyberbewustzijn en -weerbaarheid, data & AI/intel en veilige slimme samenlevingen. Onze partners delen hun kennis, doen nieuwe kennis en nieuwe kennissen op.

Stabiel ecosysteem

Het ecosysteem is in omvang ongeveer gelijk gebleven. Conform de doelstellingen zijn er meer premium partners bij gekomen.

Kennis- en intervisiebijeenkomsten

In totaal heeft HSD Office 17 kennissessies (mede) georganiseerd. Tijdens de HSD Cafés, rondetafel bijeenkomsten, intervisiebijeenkomsten, (digitale) congressen en webinars delen we kennis.

Vanuit de innovatieprogramma's organiseerden we thematische kennisbijeenkomsten en rondetafels. Het doel hiervan is veiligheidsvraagstukken en oplossingen ophalen en kennisdelen in kleinere groepen. Dit is bijvoorbeeld gedaan op de thema's Crisismanagement, Supply Chain, Smart Cities, AI en Intel.

We organiseerden HSD Cafés op onderwerpen als OT security, AI, crisismanagement, funding en internationalisering. Tijdens de HSD Cafés delen we kennis, inventariseren we of innovatieve ideeën aanslaan en vinden we samenwerkingspartners voor nieuwe programma's. De bijeenkomsten zijn toegankelijk voor iedereen en zijn met gemiddeld 100 deelnemers (fysiek) en 60 (digitaal) goed bezocht.

> HSD Café, februari 2020

Daarnaast vonden er digitale cross-sectorale intervisiebijeenkomsten plaats voor Chief Information Security Officers (CISO's). Tijdens deze bijeenkomsten wisselen CISO's onderling kennis en ideeën uit en bespreken zij oplossingen voor ICT-beveiliging en uitdagingen. Alle CISO's uit de verschillende intervisiegroepen kwamen tweemaal samen in een themabijeenkomst. De resultaten uit de sessies zijn samengevat in een [whitepaper](#).

Studies en artikelen

Er zijn studies geschreven over **OT security** en over **safety en security risico's bij multinationals**.

Artikelen verschenen van onze hand over **Smart Secure Cities, Artificial Intelligence** en succesfactoren in **publiek-private samenwerking**. Ook maakten we een **Trendmonitor Security**, waarmee we de content uit rapporten, nieuwsberichten en artikelen makkelijker toegankelijk maken. De Trendmonitor wordt begin 2021 in een HSD Café gelanceerd.

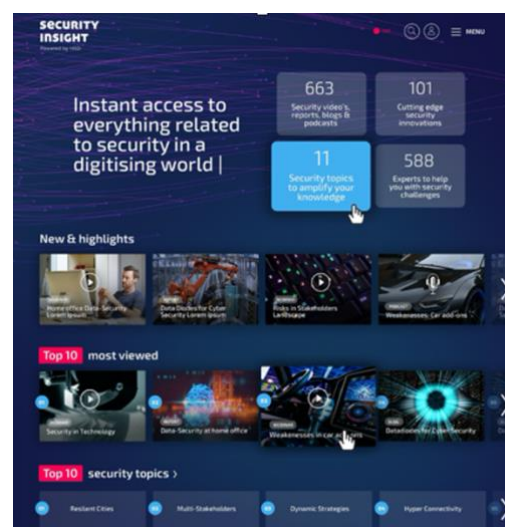
Extra activiteiten in het kader van Corona

Op verzoek van GHOR Haaglanden en Hollands-Midden en ROAZ West heeft HSD Office in samenwerking met Crisisplan scenario's uitgewerkt voor de zorgsector. Hieraan verbonden zijn criteria voor op- en afschaling en een besluitvormingskader. Dit document is vertrouwelijk en wordt alleen binnen de zorgketen verspreid.

Corona-activiteiten van partners zijn in kaart gebracht en gecommuniceerd. We namen deel aan Tech Tegen Corona en leverden de secretaris. We verbonden HSD partners aan dit initiatief en maakten matches. Dat deden we ook voor twee andere initiatieven: Wijkhelpenziekenhuizen en Resilience Right Now.

We verwachten dat de door Corona ingegeven nieuwe manieren van (samen)werken implicaties heeft voor de toekomst. Zo zal kennisdeling meer in een combinatie van fysieke en digitale vorm plaatsvinden. Om als HSD op deze ontwikkeling in te spelen, hebben we in 2020 een start gemaakt met de bouw van een Virtueel Kennis & Innovatie platform 'Security Insight' dat in 2021 wordt gelanceerd. Het online platform versterkt de fysieke Campus erachter: kennisdelen en verbinden vanuit de inhoud staan centraal.

[Preview Security Insight >](#)

Ambities en realisatie: 2020 in getallen

Ambitie	Doel	Realisatie	
Stabiël aantal partners (Stand per 1 januari 2021)	280	271 2 nieuwe partnerbijeenkomsten	v
Groei aantal premium partners (Stand per 1 januari 2021)	50	55	v
Cross sectorale CISO intervisiebijeenkomsten	1 artikel 1 nieuwe groep	1 artikel 1 nieuwe groep 3 bijeenkomsten	v
Bijdrage leveren aan opzet programma en communicatie event als 'endorsing partner'	15	13	-
Bijdrage leveren als spreker bij events	15	26	v
HSD Cafés	5	5	v
Rondetafel bijeenkomsten	5	13	v
Kennis/netwerklunches op HSD Campus	45	10 (door Corona)	-
Studies en onderzoeken	2 studies/rapporten 2 artikelen	2 studies 5 artikelen	v
Trendrapportage security	1	1	v
Raad van Advies bijeenkomsten	3	2 RvA bijeenkomsten 1 meerjarenstrategie sessie	v
Extra Corona gerelateerde activiteiten	-	4	v
Extra: ontwikkeling kennis en innovatie platform 'Security Insight'	-	1	v

1.2 Innovaties realiseren & regelen financiering en kapitaal

Onze tweede kerndoelstelling is om samenwerkingen tot stand te brengen die leiden tot veiligheidsinnovaties. HSD werkt aan maatschappelijke uitdagingen op het snijvlak van technologische ontwikkeling en veiligheid. Daarbij ligt de nadruk op digitale veiligheid. We zorgen dat er gewerkt wordt aan innovaties die bijdragen aan een veiliger Nederland en die leiden tot economische en maatschappelijke investeringen.

Helpen om financiering te regelen voor veiligheidsoplossingen en kapitaal voor groei is een derde hoofdoelstelling. We brengen organisaties in contact met private investeerders en investeringsfondsen. We geven informatie en advies over subsidie- en kapitaal mogelijkheden.

Cybersecurity en weerbaarheid

Nederland en de wereld worden steeds meer digitaal. Onze digitale economie kan alleen succesvol zijn als deze veilig is, terwijl digitalisering zelf tot nieuwe veiligheidsproblemen en -uitdagingen leidt. We willen cybercrime tegengaan en voorkomen. Ten eerste door de ontwikkeling van veilige innovatieve cyberproducten en -diensten te stimuleren. Ten tweede door het vergroten van het cyberbewustzijn van verschillende sectoren. In 2020 werd op dit thema aan de volgende programma's gewerkt.

Programma's

Cybercrime /BEC-Fraude

Door publiek-private samenwerking beter inzicht krijgen in het businessmodel van cybercriminelen om zo hun verdienmodel in een vroeg(er) stadium te verstoren.

Cybermetrieken

In overleg met ziekenhuizen en bedrijfsleven in kaart brengen waar de grootste blinde vlekken in beveiliging zitten en hoe deze (geautomatiseerd) gemeten en gedeeld kunnen worden om security niveau in de hele sector te verbeteren.

Cyberweerbaarheidsinitiatief Provincie Zuid-Holland

Vergroten van cyberbewustzijn en cyberweerbaarheid bij de topsectoren in de provincie Zuid-Holland middels een gestructureerde gezamenlijke aanpak.

OT Security	Vormen van een 'Community of Practice' gericht op het delen van best practices, positionering van het onderwerp, innovatiesamenwerking en het ontwikkelen van een kennisplatform.
Cyber crisismanagement	Leervermogen van cyber crisisincidenten en oefeningen vergroten. Inzet van nieuwe technologie voor crisismanagement om zo problemen in informatiemanagement en communicatie te verkleinen.
Supply chain	Verkennen van innovatiemogelijkheden om de kwetsbaarheden in supply chains te duiden en aan te pakken.

Data en AI/Intel

Cybercriminelen worden steeds slimmer en maken gebruik van de nieuwste technologie. Het is dan ook van belang dat Nederlandse organisaties meegaan in de laatste technologische ontwikkelingen voor hun eigen cyberveiligheid. Daarnaast is het nodig dat bedrijven nieuwe (cybersecurity) producten blijven ontwikkelen. In dit kader werkten we in 2020 aan onderstaande programma's.

[Marktconsultatie Open Source Data Diode >](#)

Programma's

Open Source Data Diode	Ontwikkelen van een open source data diode voor Defensie.
Data en AI/intelligence	Onderzoek en het stimuleren en faciliteren van innovatie binnen het veiligheidsdomein met inbegrip van bestuurlijke en ethische/juridische randvoorwaarden.
Automated Security Operations	Met TNO opzetten van een automated security operations platform en informatiehub om SOC's met behulp van AI te automatiseren.
Quantum	Verkennen mogelijkheden van een quantum lab waarin bedrijven vooruitlopend op quantum computer en netwerk producten kunnen doorontwikkelen.

Slimme Veilige Samenlevingen

Innovatieve producten worden in de stad ingezet om de veiligheidsuitdagingen van vandaag en de toekomst te tackelen. Steden worden door het gebruik van deze nieuwe technologie steeds slimmer. Maar tegelijkertijd duiken ook vragen op over waarden als privacy, controle over technologie, menselijke waardigheid en rechtvaardigheid. Het waarborgen van deze waarden in de ontwikkeling en het gebruik van nieuwe technologie voor een veiligere stad is voor HSD een speerpunt. Net als het aanjagen van deze innovatieve technologische ontwikkelingen voor stedelijke veiligheid. De volgende programma's voerden we in 2020 uit.

Programma's

Smart Secure Resilient Cities Meerjarig programma bestuurd door steden en politie om stedelijke veiligheid te vergroten door het verantwoord, cyber secure en effectiever inzetten van nieuwe technologie en data.

Realtime intelligence Een leer- en experimenteerprogramma om nieuwe kennis en producten te ontwikkelen en te testen voor de politie.

Kapitaal en financiering

Een belangrijke voorwaarde voor het ontwikkelen van veiligheidsoplossingen en de groei van bedrijven is de beschikbaarheid van financiering en kapitaal. HSD Office maakt financieringsinstrumenten beter toegankelijk door hierover te communiceren. Een voorbeeld is de Subsidiewijzer, waarin relevante subsidies met voorwaarden staan. Deze is eind 2020 door Leap opgesteld en wordt begin 2021 actief gedeeld.

Daarnaast adviseerden we bedrijven in hun zoektocht naar financiering. Ook verbonden we partijen aan investeerders, bijvoorbeeld tijdens de 'Toegang tot Kapitaal' bijeenkomst die we organiseren en de matches die we maken.

In 2020 ontvingen 8 bedrijven investeringen, waarbij HSD Office in aanloop hier naar toe een rol speelde. Dit is in lijn met onze ambitie in het jaarplan 2020.

Ambities en realisatie: 2020 in getallen

Ambitie	Doel	Realisatie	
Innovatieprogramma's en verkenningen	3 verkenningen 9 programma's met 100+ organisaties	12 innovatieprogramma's en verkenningen met 130+ organisaties	v
Uitgelokte investeringen	€ 1 miljoen	€ 2 miljoen	v
Boost your MKB-netwerk partnership bijeenkomst	1	1	v
Startup Tuesdays	2	0 (door Corona)	-
Matches KVK matchmaking sessies	200	253	v
Matches HSD partners en investeerders	10	20	v
Toegang tot Kapitaal bijeenkomst	1	1	v
Plan van aanpak financiering voor innovatie	1	1 plan van aanpak met financieringsoverzicht	v
Uitgelokte bedrijfsinvesteringen	4 bedrijven krijgen investeringen, waarvan 2 in Den Haag € 5,5 miljoen	Uitgelokte bedrijfsinvestering van € 23,3 miljoen onder andere een serie A en B investering Dutch Security TechFund, geleid door TIIN Capital en ondersteund door IQ en HSD Office stijgt met € 6 miljoen naar € 31 miljoen	v
Consortia subsidieaanvragen	€ 500.000 subsidies voor partners	EU Horizon2020 € 500.000	v

1.3 Markt betreden

Organisaties helpen de nationale en internationale markt te betreden is onze vierde kerndoelstelling. We helpen onze partners om vragen en deeloplossingen te bundelen en zo succesvol in Nederland te zijn en om de stap naar het buitenland te maken. Omdat veiligheidsrisico's en technologieën zich niet beperken tot organisatie- of landsgrenzen werkt HSD Office aan internationale verbindingen. Ons doel is om de Nederlandse security positie internationale te verstevigen.

Daarnaast is kennis internationaal aanwezig en is de Nederlandse thuismarkt vrij klein. Daarom werkt HSD aan internationale handels- en kennisbruggen. Dit bevordert ook de gezamenlijke acquisitie doelstellingen. Het nationaal veiligheidscluster heeft een sterke aantrekkingskracht op buitenlandse bedrijven, congressen, investeerders en talent.

Onze internationale ambities moesten door Corona flink worden bijgesteld en omgebogen. Fysieke handelsmissies en handelsreizen konden niet langer doorgaan en ook de vele bezoeken aan de HSD Campus van buitenlandse delegaties viel stil. Daarnaast vonden de security congressen niet langer fysiek plaats en trokken dus ook geen bezoekers naar Nederland en Den Haag. Ook de acquisitie van buitenlandse bedrijven werd door Corona enigszins belemmerd.

Samen met InnovationQuarter hebben we een digitaal handelsmissieprogramma opgezet. Met succes zijn vele thematische handelsbijeenkomsten, rondetafels en ontmoetingen georganiseerd over de landsgrenzen heen. Dit deden we met Japan, India, Singapore, UK, USA, Duitsland en Canada. De drempel om te participeren was laag, waardoor meer organisaties en deelnemers aanhaakten.

Interview

[Lees het interview met Gaetan van Diemen \(ThreatFabric\) en Jan Jacobsen \(ON2IT\) over de internationale groei van hun bedrijf met hulp van hun deelname aan de RSA Conference in San Francisco.](#)

[LEES MEER](#)

Branding & Communicatie

Focus van de communicatie lag in 2020 op het zichtbaar maken van de programma's, resultaten en expertises van onze partners en het digitaliseren van onze activiteiten door Corona. We investeerden in een pilot van het ANP Expert platform en de ontwikkeling van het nieuwe kennis & innovatieplatform 'Security Insight'. Ook interviewden we partners over hun ervaringen met hun deelname aan HSD programma's. Al deze interviews brachten we samen in een **interviewbundel** om te laten zien hoe ons ecosysteem in de praktijk werkt.

We scherpten de branding van HSD en de partnerpropositie aan, verwoord in de meerjarenstrategie, die we in 2021 gaan uitrollen. Ook zorgden we voor verankering van HSD en het thema cybersecurity in de NL ICT/AI branding van RVO. Hierin zijn cases van HSD partners en het veiligheidscluster HSD als bewijsvoering opgenomen.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Twitter	2.632	3.685	5.041	5.313	5.642	5.738
LinkedIn	1.351	1.970	2.798	3.639	4.890	6.045
Nieuwsbrief	1.815	2.232	3.564	3.944	4.086	3.775
HSD corporate website (bezoekers per maand)	6.890	7.838	8.385	8.148	7.547	6.178
HSD powered by website (bezoekers per maand)	5.359*	2.896	6.994*	5.293*	3.842	3.827

* Deze jaren voerden we de Cyber Security Week uit, waardoor bezoekersaantallen hoger waren.

Ambities en realisatie: 2020 in getallen

Ambitie	Doel	Realisatie	
Acquisitie internationale security bedrijven en economische spin-off	10, waarvan 7 in Den Haag 50 nieuwe banen € 7,5 miljoen investeren	8, waarvan 3 in Den Haag Bedrijven geven aan de komende 3 jaar 49 nieuwe banen te creëren en € 7,7 miljoen te investeren	-
Acquisitie internationale security congressen en economische spin-off	5 € 1 miljoen economische spin-off	8, waarvan 2 geannuleerd door Corona, 4 online en 2 fysiek € 0,3 miljoen economische spin-off	v -
Partners for International Business programma's	3 1 programma voor VS	3 1 programma voor VS € 0,6 – € 1 miljoen verwachte omzetgroei op basis van verwachtingen bedrijven	v
Global EPIC Softlanding Programma: deelnemende bedrijven	5 bedrijven nemen deel aan inkomende missie 5 partners nemen deel aan uitgaande missies	Niet mogelijk door Corona	-
Meewerken en deelnemen aan handelsmissies	10 ontvangen 5 uitgaande missies	15 digitale handelsbijeenkomsten 1 analyse internationalisering € 90.000 uitgelokte investeringen voor versterking internationale/ Europese samenwerking	v
Branding & Bereik	10.000 bezoekers p/m HSD websites Mediawaarde € 750k	10.005 bezoekers p/m HSD websites 216 online artikelen met mediawaarde € 2,5 miljoen Meegewerkt aan 10 interviews	v
Interviews met HSD partners en artikelen over resultaten partners	4 interviews 5 nieuwsberichten	3 interviews & interviewbundel 17 nieuwsberichten over resultaten van partners	v
HSD opendag	1	Niet mogelijk door Corona	-

1.4 Talent aantrekken

Helpen de mismatch tussen vraag en aanbod van security talent zichtbaar te maken en op te lossen is de laatste kerndoelstelling van HSD. Organisaties kunnen vacatures en opleidingen onder de aandacht brengen via onze website 'securitytalent.nl'. Daarnaast brengen wij hen in contact met internationaal en ondernemend talent. Daarnaast houdt HSD Office het ecosysteem op de hoogte van de laatste SecurityTalent trends en ontwikkelingen.

SecurityTalent.nl

In 2020 werd securitytalent.nl 37.420 maal bezocht. Het platform is steeds beter vindbaar via zoekmachines en mensen benaderen ons ook steeds meer direct. Bij 19% van de bezoeken ging men via een link van ons naar een andere site, bijvoorbeeld naar partners die een vacature of opleiding hebben. Dat ligt ruim 3.000 doorverwijzingen hoger dan beoogd.

Studie en artikelen

Over het thema 'Talent' schreef HSD Office verschillende *artikelen*. Met het CBS publiceerden we een studie: '*Onderwijs en arbeidsmarkt*'. In deze studie wordt voor het eerst het brede veld van security geanalyseerd vanuit zowel een onderwijs als arbeidsmarktperspectief. Het kan als basis dienen voor het ontwikkelen van nieuwe opleidingen én geeft werkgevers en talent inzicht in het security domein.

(Extra) talentprogramma's

HSD sloot zich aan bij het omscholingsprogramma *WE-IT*. We hielpen een succesvol programma in Haaglanden (Cyberwerf) uit te breiden. Leverden een analyse op voor zij-instromers voor de provincie Zuid-Holland en rondten het cybersecurity trainingsprogramma P@CT met ROC Mondriaan af.

Ondertekening
omscholingsprogramma
WE-IT, begin maart 2020 >

Buiten het jaarplan om hebben we verschillende extra activiteiten opgepakt, waaronder het opzetten van een website voor zij-instromers in het cybersecuritydomein. Deze website wordt in 2021 gelanceerd. Ook is een programma opgezet om het tekort aan docenten in cybersecurity (deels) op te lossen door de inzet van *hybride docenten*. Met onze inzet hebben we bijgedragen aan een 'outcome-waarde' van € 1,3 miljoen aan uitgelokte investeringen op het thema Talent.

Ambities en realisatie: 2020 in getallen

Ambitie	Doel	Realisatie	
Website Security Talent up-to-date	2.000 bezoeken per maand 500 vacatures gedeeld 600 opleidingen gedeeld 4.000 doorgeleidingen	3.118 bezoekers per maand 1.016 vacatures gedeeld 632 opleidingen gedeeld 7.196 doorgeleidingen	v
Programma's HCA	2 programma's	4 programma's (P@CT, Cyberwerf, Zij-instromers, Cybersecurity Re-School) met uitgelokte investeringen van € 1,3 miljoen 1.133 studenten cybersecurity ingebed in curriculum ROC Mondriaan 125 HR-professionals getraind 122 bedrijfsbezoeken en gastcolleges 102 stageplekken vervuld 10 MKB bedrijven geholpen 3 keuzedelen voor mbo en 1 keuzevak voor vmbo ontwikkeld	v
Toegang tot talent kennissessies	2 kennissessies 1 HR bijeenkomst	2 kennissessies 1 HR bijeenkomst	v
International Cyber Sec. Summer School	60 studenten	Geen doorgang wegens Corona	-
Trends en ontwikkelingen	1 rapport 3 artikelen	1 rapport 3 artikelen	v

Interview

Lees het interview met Marcel Spruit & Sandra van Steenvelt (HHS) over de samenwerking met HSD Office in de zoektocht naar hybride docenten.

[LEES MEER](#)

1.5 Bedrijfsvoering HSD

Naast onze inhoudelijke ambities, investeerden we in 2020 in de verdere professionalisering van HSD Office. We scherpten onze interne processen aan, zoals ons AVG-, security-, personeels-, compliance- CRM- en financieel beleid. Onze AVG score is 4 op de schaal van DNB (1-5). Dit is conform onze doelstelling.

In het eerste kwartaal hebben we een pentest gehouden. Op basis hiervan zijn mitigerende aanpassingen in onze ICT systemen doorgevoerd die hebben bijgedragen aan de verdere professionalisering van het securitybeleid van HSD Office en de HSD Campus.

Onze kernwaarden (Vertrouwen, Verbinden, Ondernemend en Doelgericht) zijn inmiddels diep in ons DNA geworteld en deze dragen we actief uit. HSD Office heeft, overeenkomstig de wetgeving, haar medewerkers in 2020 de mogelijkheid geboden om gebruik te maken van een sportregeling of fietsenplan. Ook is besloten medewerkers tegemoet te komen in de kosten voor het thuiswerken.

Financieel zijn we in control. We implementeerden volledig de verbeterpunten naar aanleiding van het verslag auditcommissie. Bestaande uit een halfjaarlijkse compliance-check, enkele financiële controle maatregelen en het opnemen van de voorwaarden in ons eigen subsidieregister. In 2020 hebben we, conform ons voornemen en afspraken met de gemeente Den Haag, ons eigen vermogen binnen de mogelijkheden verder opgebouwd met € 89k tot € 119k. Dit geeft ons een beperkte buffer om mogelijke risico's in de toekomst te kunnen opvangen.

Het CRM, onze partnerrelatiemanagementtool, gebruiken we steeds intensiever. Het geeft ons goed inzicht in hoe het HSD ecosysteem zich ontwikkelt, kwaliteiten en interesses van de partners en voortgang van afspraken met onze partners. We maakten een *meerjarenstrategie*, een nieuw *jaarplan* en *jaarverslag*.

Ambities en realisatie: 2020 in getallen

Ambitie	Doel	Realisatie	
RvT vergaderingen	4	4	v
RvA vergaderingen	3	2 RvA bijeenkomsten 1 meerjarenstrategie sessie	v
Pentest	1	1	v
AVG Score op nieuwe DNB schaal (1 – 5)	4	4	v
Meerjarenstrategie	1	1	v

Paragraaf 2

Vooruitblik 2021

Ook in 2021 werken we aan toegang tot kennis, innovatie, markt, kapitaal en talent. We anticiperen op de impact van Corona op onze werkzaamheden en onze middellange termijn financiering.

Vooruitblik

Middellange termijn financiering

De gemeente Den Haag heeft in 2018 een meerjarenovereenkomst met stichting HSD opgesteld om de benodigde basisfinanciering (exploitatiesubsidie) voor de periode 2019 - 2022 te garanderen. Verbonden aan de subsidievoorwaarden, stelt de gemeente de volgende bedragen beschikbaar: € 750.000 (2021), € 500.000 (2022). Daarnaast zijn we vanuit onze inhoudelijk strategische programmalijnen bezig met programmafinanciering en -subsidies (calls) op niveau van Europa, Rijk, provincie en gemeente. Er is een reële inschatting dat we uit de 15 opgelijnde mogelijkheden voldoende financiering halen voor onze continuïteit.

De partnerbijdragen komen mogelijk onder druk te staan vanwege economisch zwaarder weer veroorzaakt door de Coronacrisis. HSD Office blijft continu werken aan partnermanagement met oog voor partnertevredenheid en waarde creatie. Daarnaast heeft HSD toestemming gekregen van de gemeente Den Haag om een gepast eigenvermogen op te bouwen. In 2020 is hiermee een begin gemaakt. Dit geeft ons een beperkte buffer om mogelijke risico's in de toekomst te kunnen opvangen.

Impact van Coronavirus

Het Coronavirus heeft ook invloed op HSD Office. We werken vanuit huis en houden ons aan de landelijke richtlijnen van de regering en RIVM. Overleg en afstemming vindt digitaal en telefonisch plaats, zowel binnen het team als met externe samenwerkingspartners. De ICT-transitie van 2,5 jaar geleden zorgt ervoor dat iedereen vrij eenvoudig vanuit huis kan doorwerken. We werken 'in de cloud' en gebruiken Microsoft Office365 met veel gestandaardiseerde veiligheidsoplossingen zoals video conferenzen via Teams. Inloggen gebeurt via dubbele authenticatie. Voor HSD Office is arbeidstijdverkorting niet aan de orde. Wel houdt het MT het vervolg van deze crisis in de gaten.

Impact op werkzaamheden HSD Office

1. Onze werkzaamheden op gebied van kenniscirculatie, innovatieprogramma's, 'toegang tot' propositie en community management lopen net zoals in 2020 gewoon door en pakken we digitaal op.
2. Bijeenkomsten en events doen we digitaal totdat er toestemming is om weer fysieke bijeenkomsten en events te gaan organiseren (naar verwachting voor een halfjaar). Hierdoor kunnen enkele outcome-waarden terugvallen, zoals acquisitie van internationale congressen, het aantal fysieke rondetafel bijeenkomsten en onze bijdrages aan externe events.
3. De HSD Cafés zetten we net zoals in 2020 digitaal voort.

Begroting 2021

De begroting/jaarplan van HSD voor 2021 ziet er als volgt uit:

HSD saldo baten en lasten overzicht		(in euro's)
		JP 2021
HSD partners		
	Premiumpartner en Netwerkpartner	
	Totaal partnerbijdrage	600.000
Subsidie		
	Gemeente DH	750.000
		-
	Totaal subsidie	750.000
Project financiering		
	Summerschool	30.000
	Target projectfinanciering/ subsidie	130.000
	Totaal projectfinanciering	160.000
	Totaal baten	1.510.000
Activity Based Costing		
	Kennis	322.000
	Innovatie	268.000
	Markt	282.000
	Kapitaal	107.000
	Talent	72.000
	Bedrijfsvoering	459.000
	Totale kosten	1.510.000
	Saldo baten en lasten	-

Hoofdstuk 2

Jaarrekening

Balans per 31 december 2020

ACTIVA (in euro's)		31 december 2020	31 december 2019
Vaste activa	1]		
Materiële vaste activa		18.640	25.183
		18.640	25.183
Vlottende activa			
Handelsdebiteuren	2]	341.000	353.615
Overige vorderingen	3]	186.478	126.096
Liquide middelen	4]	409.349	435.172
		936.827	914.883
Totaal		955.467	940.066
PASSIVA (in euro's)		31 december 2020	31 december 2019
Eigen vermogen	5]		
Algemene reserve		29.482	14.686
Bestemmingsreserve		75.000	
Naar algemene reserve		14.413	14.795
		118.894	29.482
Kortlopende schulden			
Crediteuren		64.142	25.629
Belastingen	6]	139.733	151.963
Vooruit gefactureerde bedragen	7]	514.500	610.000
Overige schulden en overl. passiva	8]	118.199	122.992
		836.573	910.584
Totaal		955.467	940.066

Staat van baten en lasten over 2020

(in euro's)		2020		2019
		Realisatie	Begroting	Realisatie
Baten				
Bijdragen partners	9]	660.774	680.000	620.880
(Exploitatie) Subsidies	10]	990.285	950.000	1.105.360
Overige baten / project financiering	11]	202.328	108.000	129.419
Totaal baten		1.853.387	1.738.000	1.855.659
Lasten				
Personele lasten	12]	1.184.610	1.260.000	1.219.662
Afschrijvingen	13]	9.228	10.000	10.012
Programmakosten	14]	330.826	238.000	336.907
Huisvestingskosten		109.258	100.000	107.536
Algemene kosten	15]	128.660	130.000	166.758
Totaal Lasten		1.762.582	1.738.000	1.840.874
Resultaat		90.805	-	14.785
Financieel resultaat				
Rentebaten en soortgelijke baten		230	700	730
Rentelasten en soortgelijke lasten		-1.622	-700	-720
Totaal financieel resultaat		-1.392	-	10
Saldo baten en lasten		89.413	-	14.795
Dotatie bestemmingsreserve	5]	75.000		
Dotatie algemene reserve	5]	14.413	-	14.795

Het saldo baten en lasten 2020 is toegevoegd aan het vermogen.

Eigen vermogen per 1/1/2020	29.482	Eigen vermogen per 1/1/2019	14.686
Dotatie bestemmingsreserve	75.000	Dotatie bestemmingsreserve	-
Dotatie algemene reserve	14.413	Dotatie algemene reserve	14.795
Eigen vermogen per 31/12/2020 * 2	118.894	Eigen vermogen per 31/12/2019 * 1	29.482

Toelichting:

*1 Dit is het eigen vermogen per 31/12/2019 dat was opgebouwd uit het positieve saldo van 2019 (€ 14.795), 2018 (€ 9.120) en 2017 (€ 6.413), het negatieve saldo (€ 63.435) van 2016 dat aangevuld was door de nog niet uitgegeven exploitatiesubsidie Gemeente Den Haag (€ 62.589) uit 2014 en 2015, resulterend in een negatief eigen vermogen per 31/12/2016 van € 846.

*2 Het nieuwe eigen vermogen per 31/12/2020 dat het resultaat is van het positieve eigen vermogen per 1/1/2020, de dotatie bestemmingsreserve 2020 en dotatie algemene reserve in het boekjaar 2020.

Toelichting behorende tot de jaarrekening 2020

Algemeen

De jaarrekening van Stichting The Hague Security Delta (hierna: HSD) is opgesteld in overeenstemming met de subsidievoorwaarden van de Gemeente Den Haag en Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor micro en kleine rechtspersonen (RJK) voor kleine organisaties-zonder-winststreven (C1).

Vergelijkende cijfers

De cijfers van 2019 zijn waar nodig geherrubriceerd ten einde vergelijkbaarheid met 2020 mogelijk te maken.

Grondslagen voor de continuïteit

De gemeente Den Haag heeft in 2018 een meerjarige overeenkomst met stichting HSD opgesteld om de benodigde basisfinanciering (exploitatiesubsidie) voor de periode 2019 - 2022 te garanderen (conform document RIS300840). Uitgangspunt zijn de volgende bedragen die de komende jaren, verbonden aan de subsidievoorwaarden, beschikbaar worden gesteld: 2019 (€ 1 miljoen), 2020 (€ 750.000), 2021 (€ 750.000), 2022 (€ 500.000). De Raadsvergadering heeft dit document in januari 2019 geaccordeerd. Ook heeft de gemeente Den Haag toestemming verleend aan HSD Office om een passend eigen vermogen op te bouwen, zie hiervoor de brief met kenmerk DSO/2019.608 welke ontvangen is in

de loop van 2019. De provincie heeft een projectsubsidie 2019 - 2020 ter grootte van € 259.285 verleend aan HSD, conform document PZH-2019-685336249.

HSD heeft in 2020 samen met de Raad van Toezicht, Raad van Advies, de partners en HSD medewerkers de strategie voor 2021 – 2025 op- en vastgesteld. De vijf doelen in deze strategie zijn gericht op het bieden van oplossingen voor maatschappelijke veiligheidsvraagstukken:

1. Kennis vergroten van Nederlandse organisaties over 'veiligheid in een digitaliserende wereld'.
2. Krachtige samenwerkingen tot stand brengen die leiden tot valorisatie en veiligheidsinnovaties.
3. Organisaties helpen de nationale en internationale markt te betreden.
4. Financiering regelen voor veiligheidsoplossingen en kapitaal voor groei.
5. Helpen de mismatch tussen vraag en aanbod van security talent zichtbaar te maken en op te lossen.

Financiering voor bovenstaande bestaat uit een combinatie van publieke en private financieringen: exploitatiesubsidie, programmafinanciering (onder andere via een verantwoord dekkingstarief voor uren vanuit HSD Office) en projectinvesteringen. De publieke partijen investeren in de basisfinanciering van HSD Office en private partijen en kennisinstellingen geven commitment via partnerbijdragen. De uitgelokte investeringen op concrete innovatieprojecten komen dan uit de publieke vraagpartij, aangevuld met private middelen, onderzoeksgelden vanuit de kennisinstellingen en beschikbare co-financieringsinstrumenten.

Onze ambities hangen samen met structurele duurzame basisinkomsten (basis exploitatie/programmafinanciering en partnerbijdragen) van zo'n € 1,5 miljoen per jaar. Inmiddels is de pijplijn potentiële partners goed gevuld; Wordt er hard gewerkt aan extra programma en project financiering. Potentieel zit daar € ruim 500K aan financiering voor de middellange termijn. Voorbeelden zijn AI rollen, Kansen voor West subsidie, Corona herstel fonds en EU cluster call MKB vouchers. Tot slot worden bezuinigingen aan de kostenkant gezien.

Corona heeft ook op de HSD impact gehad. Zo is er veel minder gereisd, zijn er minder fysieke bijeenkomsten geweest en is er veel vanuit huis gewerkt. HSD heeft snelle en adequate omschakeling gemaakt naar digitaal werken en heeft in 2020 ondanks corona grotendeels de jaarplan deliveries gerealiseerd en op onderdelen extra activiteiten en output waarden gecreëerd. Door de Corona zijn de uitgaven wel anders verlopen dan in de begroting was opgenomen. Desalniettemin heeft HSD een goed financieel 2020 achter de rug en heeft HSD een bloeiend HSD ecosysteem. HSD kijkt met vertrouwen naar de toekomst.

Impact Coronavirus

Het uitbreken van het Coronavirus en de door de overheid genomen preventieve maatregelen zorgen voor grote economische onzekerheid op tenminste de korte termijn en waarschijnlijk ook de middellangere termijn. De ontwikkelingen zijn op dit moment echter zeer onzeker en onderhevig aan veranderingen. Aangezien deze situatie ongewis blijft op balansdatum is de eventuele impact hiervan op de organisatie niet verwerkt in de cijfers van de jaarrekening per 31 december 2020. Gegeven de hoge mate van onzekerheid over de ontwikkeling van de Corona-crisis is het ook niet mogelijk een redelijke schatting te geven van de impact hiervan op HSD.

De in 2020 uitgebroken wereldwijde Corona-crisis raakt de hele samenleving en dus ook HSD. In maart en begin april is met de hoogste prioriteit een continuïteits- en liquiditeitsanalyse uitgevoerd. Hierbij is een inschatting gemaakt van de gevolgen van deze pandemie op onze organisatie. Hierbij kan gedacht worden aan onder andere opbrengstenderving, omgaan met de flexibele schil en de gevolgen voor de activiteiten van HSD. Onder de paragraaf 'Vooruitblik 2021' in het bestuursverslag is het beleid en de impact voor HSD nader toegelicht. De uitkomst van onze continuïteits- en liquiditeitsanalyse is een uitvoerbaar scenario waarbij de continuïteits- en liquiditeitspositie van HSD niet in het geding is. De directeur-bestuurder en de Raad van Toezicht zijn van mening dat HSD de huidige corona-crisis kan doorstaan zonder externe steun.

Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft de stichting zich gehouden aan de beleidsregel toepassing WNT en deze als normenkader bij het opmaken van de jaarrekening gehanteerd.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de directeur van de stichting zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten vorderingen onder vlottende activa, liquide middelen en kortlopende schulden. Alle financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, inclusief direct toerekenbare

transactiekosten. Na de eerste opname worden financiële instrumenten gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Stichting HSD kent geen afgeleide financiële instrumenten.

Grondslagen activa en passiva

Algemeen

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

MVA

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de verwachte toekomstige gebruiksduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben. Voor de afschrijving worden de volgende percentages gehanteerd:

- Computerapparatuur en software 20%
- Inventaris 20%

Handelsdebiteuren

De handelsdebiteuren betreffen de vorderingen met een looptijd korter dan één jaar. Deze worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Overige vorderingen

De overige vorderingen bestaan uit vooruitbetaalde bedragen voor kosten die ten laste van de volgende perioden komen en nog te ontvangen bedragen wegens baten ten gunste van voorgaande perioden. Deze worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Staan middelen niet ter vrije beschikking, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden.

Eigen vermogen

Het eigenvermogen bestaat uit een algemene reserve en bestemmingsreserve.

- **De algemene reserve** is het vrij besteedbaar vermogen waarover de daartoe bevoegde organen zonder belemmering door wettelijke of statutaire bepalingen kunnen beschikken voor het doel waarvoor de stichting is opgericht. Deze reserve wordt aangehouden om de continuïteit van de stichting op langere termijn te waarborgen.
- **De bestemmingsreserve** zijn afgezonderde delen van het eigenvermogen voor een specifiek doel. Mutaties (toevoegingen dan wel onttrekkingen) in de bestemmingsreserve vinden plaats via de resultaatbestemming. Bestemmingsreserves kunnen door de bestuurder in samenspraak met het MT worden aangewend voor het benoemde doel van de reserve.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden betreffen de handelsschulden, vooruit gefactureerde bedragen die ten gunste van het volgende boekjaar komen en overige nog te betalen bedragen betrekking hebbende op het huidige boekjaar. Deze schulden hebben een looptijd korter dan één jaar. Deze worden opgenomen tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Grondslagen voor de bepaling van baten en lasten

Algemeen

Het saldo van baten en lasten wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het jaar. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Lasten, verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden."

Subsidies

De structurele subsidies die worden ontvangen ten behoeve van de exploitatie van voortdurende activiteiten worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waar de toekenning voor geldt. Overige ontvangen subsidies/bijdragen en daaraan gerelateerde kosten worden verantwoord in de periode waarop zij betrekking hebben (RJ 274). Vooruit ontvangen subsidies worden opgenomen onder de overlopende passiva. Bestedingen volgen in de volgende boekjaren overeenkomstig de subsidievoorwaarden. De subsidies worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de stichting de condities voor ontvangst kan aantonen.

Baten

De omvang van een bate wordt bepaald op de reële waarde van de tegenprestatie die is ontvangen of waarop recht is verkregen.

Personeelskosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers. De voor het personeel geldende pensioenregeling wordt gefinancierd door afdrachten aan de pensioenuitvoerder. De verschuldigde premie wordt als last in de staat van baten en lasten verantwoord. Per balansdatum zijn er geen pensioenvorderingen en geen en verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn berekend door middel van vaste percentages van de aanschafwaarde, op basis van de verwachte economische levensduur. Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van de vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten en bankkosten.

Toelichting op de balans per 31 december 2020

1] Materiële Vaste Activa

(in euro's)	Computer-app. en software	Inventaris	Totaal
Stand per 31 december 2019			
Aanschafwaarde	54.953	1.399	56.351
Afschrijvingen	-29.769	-1.399	-31.168
Boekwaarde	25.183	0	25.183
Mutaties 2020			
Investerings	2.685	-	2.685
Afschrijvingen in boekjaar	-9.228	0	-9.228
	-6.544	0	-6.544
Stand per 31 december 2020			
Aanschafwaarde	57.637	1.399	59.036
Afschrijvingen	-38.997	-1.399	-40.396
Boekwaarde	18.640	0	18.640

Investerings betreffen één laptop en twee monitoren.

2] Handelsdebiteuren

Het saldo ultimo 2020 betreft voornamelijk vorderingen voor vooruit gefactureerde partnerbijdragen 2020. De voorziening voor dubieuze debiteuren bedraagt per 31 december 2020: € 0 (2019 € 25.410 en heeft betrekking op partnerbijdrage van 2 debiteuren).

3] Overige vorderingen

(in euro's)	31-12-2020	31-12-2019
Nog te ontvangen exploitatiesubsidie Den Haag *1	75.000	100.000
Nog te ontvangen financiering Provincie Zuid Holland *2	51.857	
Nog te ontvangen financiering Min J&V inzake NL AIC/MMIP data&intel	15.000	
Nog te ontvangen financiering Den Haag inzake project Zij-instromers	9.000	
Nog te ontvangen financiering Den Haag inzake Portfolio Haagse AI projecten	2.600	
Vooruitbetaalde bedragen *3	33.021	26.096
Totaal	186.478	126.096

Toelichting Stand van zaken subsidies

*1 De exploitatiesubsidie 2019 ad € 1 mln. van de Gemeente Den Haag is verantwoord in 2019. De exploitatiesubsidie 2020 ad € 750 k van de Gemeente Den Haag dient te worden verantwoord uiterlijk 30-04-2021.

*2 De projectsubsidie van de provincie Zuid Holland betreft voor de jaren 2019 en 2020 € 259.285. De projectsubsidie 2019/2020 moet uiterlijk 01-07-2021 worden verantwoord.

*3 Vooruitbetaalde bedragen betreft de licentiekosten 2020 en kosten accountant.

4] Liquide middelen

Alle liquide middelen zijn ter vrije beschikking van de stichting.

5] Eigen vermogen

Het verloop van de algemene reserve in 2020:

(in euro's)	Algemene Reserve
Stand per 31 december 2019	29.482
Dotatie algemene reserve 2020	14.413
Stand per 31 december 2020	43.894

Het verloop van de bestemmingsreserve in 2020:

(in euro's)	Bestemmings Reserve
Stand per 31 december 2020	-
Bestemmingsreserve Innovatie	
Stand per 31 december 2019	-
Mutatie 2020	45.000
Stand per 31 december 2020	45.000
Bestemmingsreserve Talent	
Stand per 31 december 2019	-
Mutatie 2020	25.000
Stand per 31 december 2020	25.000
Bestemmingsreserve ICT	
Stand per 31 december 2019	-
Mutatie 2020	5.000
Stand per 31 december 2020	5.000
Mutaties 2020	75.000
Stand per 31 december 2020	75.000

De bestemmingsreserves kunnen worden aangewend voor alleen die doelen als beschreven in de benaming. Dat wil zeggen Innovatie, Talent en ICT. De bestemmingsreserves kunnen bovendien alleen worden aangewend als er een tekort dreigt dat niet uit de reguliere exploitatie gedekt kan worden.

HSD is conform de subsidievaststelling van de gemeente Den Haag gebonden aan de algemene subsidie verordening Den Haag. Daarin staat onder andere dat indien de exploitatiesubsidie voor een lager bedrag wordt vastgesteld dan het bedrag van verlening, dit overschot wordt teruggevorderd tenzij, op een daartoe gedane aanvraag, het besluit tot vaststelling vermeldt dat de ontvanger dit overschot geheel of gedeeltelijk mag behouden en/of aan de reserve mag toevoegen. HSD heeft in oktober 2020 op basis van artikel 22 van de Algemene Subsidieverordening Den Haag (2014) een verzoek ingediend om het batig saldo 2019 aan de reserves toe te voegen. Deze is door de gemeente Den Haag in oktober ook bevestigd.

De gemeente Den Haag heeft in haar brief met kenmerk DSO/2019.608 HSD toestemming gegeven om een passend eigenvermogen op te bouwen.

6] Belastingen

(in euro's)	31-12-2020	31-12-2019
Omzetbelasting	52.214	90.146
Loonheffing en premies sociale verzekeringen	87.519	61.817
Totaal	139.733	151.963

7] Vooruit gefactureerde partnerbijdragen

(in euro's)	31-12-2020	31-12-2019
Bijdragen Founding partners	-	-
Bijdragen Premium partners	412.000	495.000
Bijdragen Netwerk partners	102.500	115.000
Totaal bijdragen partners	514.500	610.000

8] Overige schulden en overlopende passiva

(in euro's)	31-12-2020	31-12-2019
Reservering vakantiegeld	31.477	33.547
Reservering vakantiedagen	28.790	21.821
Vooruitontvangen bedragen *1	33.839	42.329
Overige schulden en overlopende passiva *2	24.093	25.296
Totaal	118.199	122.992

Toelichting overige schulden en overlopende passiva

*1 Dit betreft ontvangen bedragen van enkele gemeenten inzake Smart Secure Cities en van de NATO Communications and Information Agency (NCIA). De vooruit ontvangen bedragen van NCIA is de restpost van een project uit 2019 dat wordt verrekend met toekomstige bijdrage betreffende toekomstige projecten.

*2 Dit betreft nog te ontvangen factuur inzake project Zij-instromers, Virtueel Platform, Financieringswijzer en een reservering voor een mogelijk schuld aan derden.

Niet in de balans opgenomen financiële verplichtingen

Het jaarlijks bedrag aan *huurverplichtingen* aangaande onroerende zaken (kantoorruimte) bedraagt circa € 80.000 waarbij de huur jaarlijks zal worden geïndexeerd. In Q4 2020 is besloten de huisvesting af te schalen. Het aantal parkeerplaatsen is afgenomen en er is per saldo 1 kamer opgezegd. Dit heeft voor 2021 geleid tot een jaarlijks bedrag aan huurverplichtingen aangaande onroerende zaken (kantoorruimte) van circa € 66.000, waarbij de huur jaarlijks zal worden geïndexeerd. De huurverplichting m.b.t. vergaderruimtes bedraagt € 30.000 in 2020. Afgesproken is dat de vergaderzalen op basis van werkelijk gebruik in 2021 aan HSD in rekening wordt gebracht. Ten behoeve van de verhuurder is een bankgarantie afgegeven van € 9.105.

Toelichting bij de staat van baten en lasten over 2020

9] Bijdragen partners

(in euro's)	2020	2020	2019
	realisatie	begroting	realisatie
Bijdragen Premium partners	538.654	555.000	490.050
Bijdragen Netwerk partners	122.120	125.000	130.830
Totaal bijdragen partners	660.774	680.000	620.880

Er zijn 45 betalende Premium Partners (2019: 47, 2018: 41, 2017: 29, 2016: 19) en 123 betalende Netwerk Partners (2019: 131, 2018: 153, 2017: 160, 2016: 135) ultimo 2020.

10] (Exploitatie) subsidies

(in euro's)	2020	2020	2019
	realisatie	begroting	realisatie
Exploitatiesubsidie Den Haag	750.000	750.000	1.000.000
Gemeente Den Haag - CSW			13.373
Gemeente Den Haag - Smart Cities			6.400
Provincie Zuid-Holland	240.285	200.000	19.000
Ministerie van Defensie - Datadiode			49.587
Ministerie van V&J - PIB Singapore			17.000
Totaal	990.285	950.000	1.105.360

Alle subsidies zijn éénmalig met uitzondering van de exploitatie subsidie Den Haag en subsidie Provincie Zuid-Holland 2019/2020. Zie hiervoor de grondslagen van continuïteit op pagina 28. De tussentijdse subsidieverantwoording voor de Provincie Zuid-Holland is ingediend op 1 juni 2020 en positief ontvangen.

11] Overige baten en project financiering

(in euro's)	2020	2020	2019
	realisatie	begroting	realisatie
Programma EIT Digital	-	15.000	27.170
Deelnemers Summerschool	-	30.000	28.578
CSW/ONE conference	-		
gem DH inzake Portfolio Haagse AI projecten	13.000		
gem DH inzake Zij-instromers	45.000		
OM inzake Bestrijden Cyber crime (BEC Fraude)	30.000		
OM	20.000	20.000	
Vergoeding BUZA (GFCE)	18.000		
Min J&V NLAIC/MMIP data&intel	30.000		
PTvT inzake Hybride docent	38.975		
Overige opbrengsten *1	7.353	43.000	73.671
Totaal	202.328	108.000	129.419

Toelichting

*1 Dit betreft de baten bij project Marktconsult MINDEF Datadiode, GHOR & ROAZ-West en Pilot audit Office 360.

12] Personele lasten

(in euro's)	2020	2020	2019
	realisatie	begroting	realisatie
Brutolonen en -salarissen (incl. 13e maand) *1	845.534		827.304
Vakantiegeld	-2.070		11.499
Sociale lasten	120.985		122.283
Doorberekende personele lasten (uitzendkrachten)			
Freelance medewerkers, personeel in dienst derden *2	38.000		95.475
Pensioenpremie	141.915		142.205
Woon-werkverkeer	10.030		8.902
Onkostenvergoeding			
Opleidingskosten	10.429		20.063
Ontvangen UWV *3			-20.728
WKR kosten vrije ruimte *4	12.072		5.666
Arbodienst	1.334		3.540
WIA verzekering	6.182		3.454
Overige personeelskosten (w.o. VOG kosten)	198		
Totaal	1.184.610	1.260.000	1.219.662

Toelichting

- *1 Verschil ten opzichte van 2019 wordt verklaard door een gemiddelde salarisverhoging van 2%
- *2 In 2020 betreft dit uitsluitend de vergoeding voor de Raad van Toezicht en de voorzitter van de Raad van Advies. In 2019 waren er meer adviseurs.
- *3 Dit betreft een ontvangst vanuit het UWV inzake zwangerschapsverlof in 2019.
- *4 In 2020 zijn de HSD medewerkers in de gelegenheid gebracht gebruik te maken van het fietsenplan en sportabonnement regeling. Ook is er een vergoeding voor thuiswerken ten laste gebracht van de WKR regeling.

Ultimo 2020 zijn 16 medewerkers direct verbonden aan HSD (14,4 fte). Ultimo 2019 zijn 16 medewerkers direct verbonden aan HSD (14,2 fte).

HSD heeft een pensioenregeling via het ABP. Er is sprake van een toegezegde bijdrage regeling en HSD heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan eventueel hogere toekomstige premies. In de jaarrekening zijn derhalve alleen de verschuldigde premies verantwoord.

WNT-verantwoording 2020 Stichting The Hague Security Delta

De WNT is van toepassing op Stichting HSD. Het voor Stichting HSD toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 201.000.

Bezoldiging bestuurder/directeur en raad van toezicht

Gegevens 2020				
(in euro's)	Joris den Bruinen	Wim Kuijken	Jaap Wielaart	Marjolein Jansen
Functiegegevens	Bestuurder Directeur	Voorzitter Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1			
Dienstbetrekking?	Ja			
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 120.302	€ 18.000	€ 12.000	€ 12.000
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.502			
<i>Subtotaal</i>	€ 139.804			
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 201.000	€ 30.150	€ 20.100	€ 20.100
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 139.804	€ 18.000	€ 12.000	€ 12.000
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering w egens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2019				
(in euro's)	Joris den Bruinen	Wim Kuijken	Jaap Wielaart	Marjolein Jansen
Functiegegevens	Bestuurder Directeur	Voorzitter Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1			
Dienstbetrekking?	Ja			
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 113.555	€ 18.000	€ 12.000	€ 12.000
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.277			
<i>Subtotaal</i>	€ 132.832			
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 194.000	€ 29.100	€ 19.400	€ 19.400
Bezoldiging	€ 132.832	€ 18.000	€ 12.000	€ 12.000

13] Afschrijvingen

(in euro's)	2020 realisatie	2020 begroting	2019 realisatie
Computerapparatuur en software inventaris	9.228	10.000	9.875
Totaal	9.228	10.000	10.012

14] Programmakosten

(in euro's)	2020		2019
	realisatie	begroting	realisatie
Kenniscluster	88.233	40.000	40.985
Actief faciliteren consortia	116.959	101.000	137.598
Talent / Human Capital Agenda Security	71.605	20.000	97.321
Internationaal	8.144	36.000	30.484
Branding & Communicatie	45.886	41.000	30.519
Totaal	330.826	238.000	336.907

Door voornamelijk de € 115K extra baten en mutaties in het personeelslasten € 76K (minder kosten) is er meer financiële ruimte ontstaan voor programmakosten. Door Corona zijn verschillende activiteiten niet doorgedaan (€ 72K, zie bijlage 2 'Bedrijfseconomische analyse') en juist andere opgestart/ geïntensiveerd/ uitgebreid. Hieronder worden per programma de uitgaven toegelicht:

- Het programma Kenniscluster bevat projecten als: HSD Cafés (€ 5K), CISO bijeenkomsten (€ 14K), trendrapportage security (€ 7K), Virtueel platform (€ 52K), strategie (€ 7K) en HSD maandag netwerklunches € 3K).
- Het programma Actief faciliteren consortia bevat projecten als: OT security (€ 31K), Cyberweerbaarheidscentrum (€ 12K), Data Diode (€ 25K), Bestrijden Cybercrime/BEC Fraude (€ 30K), NLAI Coalitie (€ 10), AI en Quantum (€ 5K) en Access to Capital (€ 4K).
- Het programma Talent/ Human Capital Agenda Security bevat projecten als: Security Talent (€ 17K), Hybride Docent (€ 16K) en Zij-instromers (€ 38K).
- Het programma Internationaal bevat met name project economische missie VS (€ 8K). De andere activiteiten geschieden digitaal.
- Het programma Branding & Communicatie bevat projecten als: Communicatie/PR/JRK 2019 opmaak (€ 38,6), Online/Website (€ 7K), Events (€ 0,2K)

Verschillen analyse realisatie versus begroting

1. Door Corona zijn er weinig HSD maandag netwerklunches georganiseerd, veel minder gereisd naar het buitenland, is de Summerschool afgelast en zijn een aantal fysieke bijeenkomsten/events/congressen niet doorgedaan.
2. De projectkosten zijn met name afgenomen bij Datadiode (€ 10K), bij AI en Quantum (€ 6K), bij Access 2 Capital (€ 12K), bij Summerschool (€ 8K), bij International reizen/faciliteren economische missies (€ 26K) en € 10K voor de HSD maandag netwerklunches.
3. Door Corona, de toegenomen baten en de geringere personeelslasten zijn andere activiteiten/projecten juist opgestart/geïntensiveerd/uitgebreid. Dit betreft met name het upgraden van de HSD website tot een virtueel platform, project Cyber Crime/BEC Fraude en project Zij-instromers.

Verschillen analyse realisatie 2020 versus realisatie 2019

De hier bovenstaande vermelde verschillenanalyse geldt ook hier. Noemenswaardig is dat de opmaak van het jaarverslag duur is. Hiervoor zijn inmiddels adequate maatregelen genomen, zodat in de toekomst de opmaak van de jaarverslag goedkoper is. Dat zie je terug in de cijfers bij Branding & Communicatie. Door stringent op kosten te sturen én in balans met de daadwerkelijke gerealiseerde baten is HSD Office er in geslaagd een klein positief saldo over 2020 te realiseren vergelijkbaar met het saldo van 2019.

15] Algemene kosten

(in euro's)	2020	2020	2019
	realisatie	begroting	realisatie
ICT/Telefoon *1	53.260	50.000	50.918
Administratie- en advieskosten *2	15.151	16.750	70.379
Accountantskosten *3	33.250	33.250	4.853
Reis- en verblijfskosten *4	757	1.500	1.493
Diners/lunches (tbv directie met zakelijke relaties) *5	994	1.000	998
Dubieuze debiteuren *6	8.000		21.000
Advertentie- en reclamekosten, beurzen	-		6.845
Kantoorkosten	5.555		5.156
Representatie en promotie materialen	2.041		2.523
Contributies en abonnementen	240	400	355
Overige *7	9.412	27.100	2.237
Totaal	128.660	130.000	166.758

Toelichting

- *1 De kosten in 2020 zijn vergelijkbaar met die van 2019.
- *2 In 2019 zijn er kosten gemaakt voor het personeelshandboek en de Gateway Review.
- *3 De accountantskosten voor de jaarrekening 2019 zijn genomen in 2020 aangezien dan ook de werkzaamheden plaatvinden. De kosten van de jaarrekening 2018 zijn verspreid over 2018 en 2019. De accountantskosten voor 2020 worden in 2021 genomen.
- *4 Reis en verblijf kosten zijn voor zover mogelijk verantwoord binnen de projecten. Dit betreft voornamelijk NS treinreizen.
- *5 Diners /lunches betreffen uitgaven van bestuurder/directeur met zakelijke relaties. De HSD Cafés en partnerlunches zijn bij het programma Kenniscluster verantwoord.
- *6 In 2020 betreft het afgeschreven debiteuren die niet inbaar zijn. In 2019 is een voorziening gevormd voor twee debiteuren. Hiervan is € 10K alsnog geïnd.
- *7 Overig bestaat uit gemaakte kosten in 2019 voor algemene zaken. In de begroting zijn deze kosten niet verder verbijzonderd.

Bestemming van het saldo van baten en lasten

HSD heeft in 2020, na de vorming van de bestemmingsreserves ter waarde van € 75.000, een klein batig saldo ter waarde van € 14.413 toegevoegd aan de algemene reserve zodat het op een later moment ingezet kan worden voor nastreven van de stichtingsdoelstellingen. Aan de Raad van Toezicht en gemeente Den Haag wordt gevraagd hiermee akkoord te gaan.

Het Bestuur en Raad van Toezicht

Den Haag, 20 april 2021

Joris den Bruinen

Bestuurder/directeur stichting HSD

Wim Kuijken

Voorzitter RvT

Jaap Wielaart

Lid RvT

Marjolein Jansen

Lid RvT

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht van
Stichting The Hague Security Delta

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van Stichting The Hague Security Delta te Den Haag gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting The Hague Security Delta per 31 december 2020 en van het saldo van baten en lasten over 2020 in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor micro- en kleine rechtspersonen C1 Kleine organisaties zonder winststreven en de bepalingen van en krachtens de Wet Normering topinkomens (WNT).

Tevens zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking van gemeente Den Haag, de Algemene Subsidieverordening en de Richtlijnen verantwoording subsidies Den Haag 2017.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2020;
2. de staat van baten en lasten over 2020; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen, de Richtlijnen verantwoording subsidies Den Haag 2017, alsmede de Regeling controleprotocol WNT 2020. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting The Hague Security Delta zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling wnt niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, onderdelen n en o, Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit het bestuursverslag en de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor micro- en kleine rechtspersonen C1 Kleine organisaties zonder winststreven

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor micro- en kleine rechtspersonen C1 Kleine organisaties zonder winststreven.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor micro- en kleine rechtspersonen C1 Kleine organisaties zonder winststreven en de bepalingen van en krachtens de Wet Normering topinkomens (WNT). Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in de subsidiebeschikking van gemeente Den Haag, de Algemene Subsidieverordening en de Richtlijnen verantwoording subsidies Den Haag 2017.

In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de Richtlijnen verantwoording subsidies Den Haag 2017, de Regeling controleprotocol WNT 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad van toezicht over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Rotterdam, 20 april 2021

Mazars N.V.

w.g. drs. D.D. Plouvier RA

Bijlagen

Bijlage 1: Tabel input-output-outcome resultaten

Bijlage 2: Bedrijfseconomische analyse (Activity Based Costing)

Bijlage 3: Rendement investering gemeente Den Haag

Bijlage 1: Input-output-outcome resultaten

Doelen Stichting HSD	Input De fte's en ABC-kosten van HSD Office	Output Wat is opgeleverd door HSD Office	Outcome Het succes van het HSD ecosysteem: de partners van HSD. De output van HSD Office levert een bijdrage aan dit succes
1 Kennis vergroten	2,0 FTE € 255k	<p>271 HSD partners (stand per 1 januari 2021)</p> <p>2 nieuwe partnerbijeenkomsten</p> <p>HSD kennisproducten:</p> <p>2 studies</p> <p>5 artikelen</p> <p>1 trendrapportage</p> <p>1 kennis & innovatie platform in ontwikkeling</p> <p>HSD kennissessies:</p> <p>1 fysiek HSD Café (100 deelnemers)</p> <p>4 digitale HSD Cafés (gem. 60 deelnemers)</p> <p>13 rondetafel bijeenkomsten</p> <p>10 kennis/netwerklunches op HSD Campus</p> <p>26 bijdrages aan event als spreker</p> <p>13 bijdrages aan event als endorsing partner</p> <p>3 cross-sectorale CISO intervisie bijeenkomsten</p> <p>3 Raad van Advies bijeenkomsten</p> <p>4 extra Corona gerelateerde projecten</p>	kenniscirculatie
2 Innovaties realiseren & regelen financiering en kapitaal	5,7 FTE € 570k	<p>Innovatieprogramma's:</p> <p>12 innovatieprogramma's en verkenningen met meer dan 130 organisaties</p> <p>MKB matchmaking en gesprekken:</p> <p>253 pre-arranged meetings/matches</p> <p>1 boost your MKB-netwerk partnership sessie</p> <p>Toegang tot financiering en kapitaal:</p> <p>1 toegang tot kapitaal event</p> <p>1 financieringsoverzicht</p> <p>1 consortium gevormd voor Horizon2020</p> <p>20 partners gematched aan investeerders</p>	<p>€ 2 miljoen uitgelokte programma investeringen t.b.v. consortia</p> <p>Uitgelokte bedrijfsinvestering van € 23,3 miljoen onder andere een serie A en B investering</p> <p>EU Horizon2020 € 500.000</p> <p>Dutch Security TechFund, geleid door TIIN Capital en ondersteund door IQ en HSD Office stijgt met € 6 miljoen naar € 31 miljoen</p>

3 Markt betreden en branding	3,5 FTE € 275k	Acquisities: 8 internationale security bedrijven, waarvan 3 geland in Den Haag	Bedrijven geven aan de komende 3 jaar 49 nieuwe banen te creëren en € 7,7 miljoen te investeren
		Acquisities: 8 internationale congressen, waarvan 2 geannuleerd door Corona, 4 online en 2 fysiek	€ 0,3 miljoen economische spin-off
		Partners for International Business: Gewerkt in 4 consortia: Japan, India, Singapore en USA	€ 0,6 – € 1 miljoen verwachte omzetgroei op basis van verwachtingen bedrijven
		Meewerken en deelnemen aan uitgaande handelsmissies: 15 digitale handelsbijeenkomsten 1 analyse internationalisering	€ 90.000 uitgelokte investeringen voor versterking internationale/Europese samenwerking
		Communicatie & Branding: 216 online artikelen met vermelding HSD 10 interviews met HSD Office 3 interviews met HSD partners afgenomen 1 interviewbundel gelanceerd 17 nieuwsberichten over samenwerkingen/resultaten van partners	€ 2,5 miljoen online mediawaarde
		Website: 6.178 bezoekers corporate HSD website gemiddeld per maand 3.827 bezoekers 'powered by websites' gemiddeld per maand	
4 Talent aantrekken	0,9 FTE € 163k	Uitvoering of bijdrage leveren aan 4 programma's: - P@ct, consortium met 17 partijen - Cyberwerf is verbonden met Amsterdam - Zij-instromers - Cybersecurity Re-School	€ 1,3 miljoen uitgelokte investeringen 1.133 studenten cybersecurity ingebed in curriculum ROC Mondriaan 125 HR-professionals getraind 122 bedrijfsbezoeken en gastcolleges 102 stageplekken vervuld 10 MKB bedrijven geholpen 3 keuzedelen voor mbo en 1 keuzevak voor vmbo ontwikkeld en in gebruik genomen
		HSD kennissessies: 2 toegang tot talent bijeenkomsten 1 HR bijeenkomst	

		<p>Trends & Ontwikkelingen: 1 studie 3 artikelen</p>	
		<p>Security Talent website: 1.016 vacatures ontsloten 632 opleidingen ontsloten 3.118 bezoekers per maand 7.196 doorgeleidingen naar partnerwebsites</p>	
6 Bedrijfsvoering	2,3 FTE € 501k	<p>4 vergaderingen Raad van Toezicht 1 pentest: verbeteringen zijn doorgevoerd AVG score 4 (schaal 1-5, externe toetsing) 1 meerjarenstrategie HSD is in control</p>	
Totaal Totale input HSD Office	14,4 FTE € 1.764k		

Bijlage 2: Bedrijfseconomische analyse (Activity Based Costing)

In onderstaande analyse zijn de personeelskosten gealloceerd over de kostendragers op basis van urenverdeling welke zijn gebaseerd op ervaringscijfers. Deze zijn aan het einde van 2020 opnieuw vastgesteld.

Reguliere opstelling (out-of-pocket kosten)

(in euro's)	2020	2020	2020
	Realisatie	Begroting	Verschil
Bedrijfslasten			
Personeelskosten	1.184.610	1.260.000	-75.390
Afschrijving debiteuren	8.000	-	8.000
Overige bedrijfskosten (incl financieel resultaat)	240.538	240.000	538
Totaal bedrijfslasten	1.433.147	1.500.000	-66.853
Programmakosten			
Kenniscluster	88.233	40.000	48.233
Actief faciliteren consortia	116.959	101.000	15.959
Talent/ Human Capital	71.605	20.000	51.605
Internationaal	8.144	36.000	-27.856
Branding Communicatie	45.886	41.000	4.886
Totaal Programma kosten	330.826	238.000	92.826
Totale lasten	1.763.974	1.738.000	25.974

Personeelskosten gealloceerd dmv ABC costing

(in euro's)	2020	2020	2020
	Realisatie	Begroting	Verschil
Personeelskosten	1.184.610	1.260.000	29.907
Kenniscluster	167.050	177.682	-10.631
Actief faciliteren consortia	452.774	481.589	-28.815
Talent/ Human Capital	91.789	97.630	-5.842
Internationaal	73.832	78.531	-4.699
Branding Communicatie	146.568	155.895	-9.328
Bedrijfsvoering	252.597	268.672	-16.076
Totale ABC kosten	1.184.610	1.260.000	-75.390

ABC opstelling

(in euro's)	2020	2020	2020
	Realisatie	Begroting	Verschil
Bedrijfslasten			
Personeelskosten	-	-	-
Afschrijving debiteuren	8.000	-	8.000
Overige bedrijfskosten (incl financieel resultaat)	493.135	508.672	-15.538
Totaal bedrijfslasten	501.135	508.672	-7.538
Programmakosten			
Kenniscluster	255.283	217.682	37.602
Actief faciliteren consortia	569.732	582.589	-12.857
Talent/ Human Capital	163.394	117.630	45.763
Internationaal	81.976	114.531	-32.555
Branding Communicatie	192.454	196.895	-4.441
Totaal Programma kosten	1.262.839	1.229.328	33.512
Totale lasten	1.763.974	1.738.000	25.974

Toelichting

In deze reguliere opstelling staan de werkelijke uitgaven weergegeven. Dit sluit aan op de staat van baten en lasten.

Resultaat ABC opstelling

Door de ABC opstelling is inzichtelijk geworden dat:

- 1.** De bedrijfsvoering rond € 500K kost. Bedrijfsvoering bestaat uit activiteiten (management, secretariaat, back-office, personeelszaken en finance) en out-of-pocket kosten (waaronder huisvesting, ICT, kantoor, accountant en administratie kosten).
- 2.** HSD Office, conform plan, de meeste inspanningen heeft verricht bij 'Actief faciliteren consortia'.

Bijlage 3: Rendement investering Den Haag

De gemeente Den Haag investeert in HSD en exploiteert de HSD Campus. We trekken met elkaar op, versterken elkaar en hebben een aantal gezamenlijke ambities:

1. Creëren van een innovatief klimaat in de stad;
2. Zorgen voor gunstig vestigingsklimaat voor bedrijven, internationale veiligheidscongressen, kapitaal en talent.
3. Ontwikkelen van innovatieprogramma's op het terrein van veiligheid;

Met onze activiteiten ondersteunen we de stad in de profilering als internationale stad van Vrede, Recht en Veiligheid. Ook dragen deze activiteiten bij aan de resultaten en outcome-waarden van onze partners en stakeholders. Zo werken we met elkaar samen aan een veiligere wereld en groei van banen in Den Haag, de regio en Nederland. Dat het ecosysteem een kern in Den Haag heeft, blijkt niet alleen uit het feit dat de Campus in Den Haag gevestigd is, ook 37% van de HSD partners is Haags.

Voor de gemeente Den Haag leverde het cluster veel zichtbaarheid op. De totale HSD media waarde/ free publicity van circa € 2,5 miljoen droeg onder andere bij aan het positioneren van de stad Den Haag op gebied van cybersecurity. Dit zorgt voor blijvende aantrekkingskracht. De acquisitie van internationale congressen naar de stad begon goed met 8 congressen. Echter gooide Corona roet in het eten, waardoor er 2 congressen zijn afgelast en 4 online zijn gegaan. Ondanks deze uitdagende tijden is het gelukt 8 internationale security bedrijven te acquireren. Drie daarvan landden in Den Haag en verwachten de komende 3 jaar 7,7 miljoen te investeren en 49 banen te creëren. Verder heeft InnovationQuarter een vervolginvestering gedaan in onder andere het Haagse Cybersprint, waardoor het bedrijf de komende jaren verder groeit. HSD Office voerde 3 adviesgesprekken met Den Haag over de Human Capital Agenda Cyber Security in relatie tot de mismatch tussen de arbeidsmarkt en het bedrijfsleven.

Ook profiteerden veel Haagse organisaties van de inhoudelijke programma's van HSD en leverden zij een actieve bijdrage. Van de ruim 130 organisaties die deelnamen aan een innovatieprogramma, zijn 26 Haags. 16 Haagse bedrijven namen deel aan (pre-)Partners for International Business programma. In 2020 is het P@CT programma, waarbij 23 organisaties betrokken zijn geweest, succesvol afgesloten. Van deze 23 organisaties, zijn er 17 HSD Partner waarvan 12 Haags.

Interview

We interviewden Sjors van den Dries & Linda Kroesbergen van PublicSonar over hoe het bedrijf uitgroeide tot scale-up op de HSD Campus.

[LEES MEER](#)

Together we
Secure the Future

HSD

Wilhelmina van Pruisenweg 104
2595 AN Den Haag
070 204 41 80

✉ info@thehaguesecuritydelta.com
🌐 www.thehaguesecuritydelta.com
🐦 [@HSD_NL](https://twitter.com/HSD_NL)